

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсия Саидова Шаҳноза Икромидиновна дар мавзуи: «Синтез, таҳқиқи аминокетонҳои 2,3-дигидробензо [β]тиофенӣ ва 1-тиохроманӣ», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 02.00.03 – «Химияи органикӣ» пешниҳод гардидааст

Мавзуи интихобкардаи рисолаи номзоди Саидова Шаҳноза Икромидиновна аз рӯйи ихтисоси 02.00.03 – «Химияи органикӣ» бешубҳа муҳим аст.

Истифодабарии тамоми навъҳои пайвастаҳои сулфурдор танҳо дар сурати пурра донишмандии сохт, хосиятҳои химиявӣ ва физикавӣ имконпазир аст. Бинобар ин коркарди усулҳои нави синтези пайвастаҳои сулфурдор ва омӯзиши ҳамҷониби тағйирёбии онҳо чун аз ҷиҳати инкишофи синтези органикӣ ва химияи нефт ва раванди истеҳсолоти аҳамияти калон дорад. Дар робита бо ин омӯзиши хусусиятҳои химиявӣ ва дигар хусусиятҳои махсуси пайвастаҳои синтези нефтии намунавӣ ва истифодаи онҳо дар реаксияҳои химиявӣ барои ҷудокунӣ ва истифодабарии пайвастаҳои сулфурдори нефт муҳим мебошад.

Маҳсулотҳои аз нефтҳо гирифташуда, ба мисоли ингибиторҳои зангзанӣ (карозионӣ) ҳангоми коркарди ҷоҳҳо як қатор бартариҳо дорад. Одатан онҳо захираҳои нестанд ва пайвастаҳои ба таркиби нефт монанд доранд ва сифати маҳсулоти истихроҷшударо паст намекунад.

Дар шарҳи асоси корҳои соҳаи ин, ки дар онҳо таркиби сохторӣ-гурӯҳии сульфидҳо, тиофенҳо ва меркаптанҳо, қисми дистиллятҳои нефтҳои маъмулӣ омӯхташудааст дида баромада мешавад. Муҳокимаи корҳо, ки ба омӯзиши табдилоти химиявӣ ва имконияти истифодаи пайвастаҳои сулфурдори таркиби нефтшуда бахшида шудааст ва таҳлили нақшаҳои ҷудокунӣ пайвастаҳои сулфурдор аз дистиллятҳои таркиби нефт гузаронида шудааст.

Дар натиҷаи таҳқиқоти мунтазаме, ки Саидова Ш.И. шароити оптималии синтези як қатор ҳосилаҳои нависулфурпайвастаҳои бисиклӣ ба вуҷудоварда шуда, таркиб ва сохти моддаҳои синтезшуда бо усулҳои гуногуни таҳқиқоти физикӣ-химиявӣ муайян кардааст, ки шубҳае нест. Вай ба коркардабаромадани усулҳои нави пайвастаҳои органикии бисёрфункционалии гетеросиклӣ, ки дарякҷоягӣ самти нави ояндадор дар синтези органикӣ мебошад, муваффақ шудааст.

Тибқи автореферати диссертатсия маълум мешавад, ки кори диссертатсионии Саидова Ш.И., ки дар дараҷаи дурусти таҷрибавӣ назариявӣ иҷро карда шудаанд, натиҷаҳо ва шарҳу эзоҳоти онҳо, инчунин хулосаҳои баровардашуда бозғаймӣ ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок мебошанд.

Умуманкортаассуротихелехубмебахшад. Автореферат равшану возеҳ навишта шудааст, натиҷаи кори диссертатсияро инъикос мекунад. Натиҷаҳои бадастомада бешубҳа, бо маълумоти адабиёт мувофиқанд ва

бо мувофиқати маълумоти таҷрибавӣ ва ҳисобшуда тасдиқкарда мешаванд.

Қор аз ҷиҳати ҳаҷм, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, навоарӣ ба талаботи «Низомнома дар бораи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ»-и Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023 №295 барои рисолаҳои номзадӣ тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Муаллифи он бе шак, сазовори дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои химия аз рӯйи ихтисоси 02.00.03 – «Химияи органикӣ» мебошад.

Тақриздиханда:

Доктори илмҳои химия,
профессори кафедраи биоорганикӣ
ва физколлоидии МДТ «ДДТТ
ба номи Абуалӣ ибни Сино»

Файзилов И.У.

«24» 05 соли 2025

Суроға: 734063, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи Маяковский 69/2,
хӯҷраи 37

Тел.: (+992) 918 40 22 11,

E-mail: ikrom.fayzilov@mail.ru

Имзои И.У. Файзилов -ро тасдиқ мекунам:

Сардори Раёсати рушди кадрӣ МДТ «ДДТТ ба номи
Абуалӣ ибни Сино», н.и.т.

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, н. Сино, куч. Сино 29-31

Тел.: (+992) 446 600 3977, 235 34 96,

E-mail: info@tajmedun.tj

«24» 05 соли 2025

Сафаров Б.И.